

Virksomheder, har Arbejdsraadet henvendt sig til »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening« samt til »De samvirkende Fagforbund i Danmark«. Hver af disse Hovedorganisationer har for sit Vedkommende meddelt en Redegørelse for de i saa Henseende foreliggende Forhold, jfr. Arbejdsraadets Beretning 1905—06, S. 59—63; 1908—09, S. 20—24. — Ved Sammenstilling af det foreliggende Materiale fremgaar det, at kvindelige Arbejdere for Tiden beskæftiges om Natten i følgende Arbejdsfag:

	Antal Kvinder
Tekstilindustrien	197
Bogtrykkerier	50
Glasværker	51
Papirfabrikker	16
I alt	314

I foranstaaende Oversigt er det højeste af hver Hovedorganisation opgivne Tal lagt til Grund.

Da det samlede Antal af her i Landet beskæftigede kvindelige Industriarbejdere ifølge Industritællingen af 1906 er opgjort til 69,097, maa det formentlig erkendes, at Danmarks Tilslutning til det i de fleste andre Kulturlande gennemførte Forbud mod Kvinders Natarbejde ikke vil gribe stærkt ind i vor Industris Arbejdsforhold. Det er da endnu Tid at forebygge en fremtidig Udvikling af Natarbejdet i Industrien.

Den her foreslaaede lovmæssige Indskrænkning af Kvindearbejdet finder sin almindelige Begrundelse i Natarbejdets skadelige Virkninger for Slægtens Sundhedstilstand. Ved omfattende og sagkyndige Undersøgelser af kvindelige Arbejders Stilling i de forskellige Industrilande er det godtgjort, at Natarbejdet paadrager de kvindelige Arbejdere forøget Sygelighed og Svækkelse, der altfor tidlig nedbryder den — erfaringsmæssig mindre modstandsdygtige — kvindelige Organisme. Det vil ikke være fyldestgørende at henvise de paa-gældende Kvinder til om Dagen at søge fornøden Hvile, thi Hjemmets og Husførelsens Kræv vil i det virkelige Liv let gøre Dag-hvilen utilstrækkelig. Saafremt Arbejder-skerne have Børn, kan det næppe undgaas, at Moderens Fraværelse fra Hjemmet i Aftentimerne, hvor Familien iøvrigt samles, eller i den tidlige Morgen, naar Huset skal ordnes, maa virke opløsende paa Familielivet til Skade for Børnene.

Ved en Overgangsbestemmelse — i Forslagets § 50 — er der draget Omsorg for, at de ved Lovens Ikrafttræden beskæftigede kvindelige Arbejdere indenfor et

Tidsrum af 2 Aar kunne vedblive at arbejde i Tiden mellem Kl. 10 Aften og Kl. 5 Morgen. Det tør forventes, at de paa-gældende Kvinder, hvis Antal som fremhævet er forholdsvis ringe, i Løbet af et saadan Tidsrum uden væsentlig Indtægtsnedgang maa kunne skifte om til Dagarbejde ifølge faglig Overenskomst mellem vedkommende Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer.

4. Tilsynets Organisation.

Maskintilsynets Inddragelse under Fabrikloven (jfr. ovfr. Pkt. 1) bør formentlig foranledige nogen Ændring af den bestaaende Ordning med Hensyn til det offentlige Tilsyn med Maskiner paa Landet. Ifølge Lov Nr. 56 af 12. April 1889 § 11 føres dette Tilsyn for alle saadanne Maskiners Vedkommende, som drives ved Vand, Vind (Møller) eller dyrisk Kraft, i Købstæderne og paa Landet af Mænd, der ere valgte af de kommunale Raad, jfr. nærmere nævnte Lovs §§ 15 og 18. Den hermed forbundne aarlige Udgift, som i Finansaaret 1909—10 har udgjort ca. 48,000 Kr., udredes med Halvdelen af Statskassen og den anden Halvdel af vedkommende Købstad- eller Amtskommune. Den saaledes bestaaende Ordning med Hensyn til Udgiftens Fordeling maa man ønske opretholdt, men for at udvikle det stedlige Maskintilsyn til at blive saa virksomt og nyttigt som muligt har man bragt i Forslag, at de kommunale Tilsynsmænd indordnes under Arbejds- og Fabriktilsynet, saaledes at der af Fabrikinspektørerne hver i sin Kreds ydes Synsmændene fornøden Vejledning til paa forsvarlig Maade at udøve deres Tilsynsgerning. Endvidere bør der formentlig overfor de kommunale Raad stilles Krav om, at saa vidt muligt kun maskinkyndige Mænd vælges til Synsmænd, ligesom Administrationen paa Grundlag af den foreslaaede Ordning formentlig vil kunne bidrage til at oparbejde det kommunale Maskintilsyn, hvis Formaal — Forebyggelsen af Ulykkestilfælde — i høj Grad vil være ogsaa i Kommunernes Interesse, idet de tilskadekomne eller deres Familier ofte maa forøge Kommunens Forsørgelsesbyrde. Ved Lovforslagets § 33 er det kommunale Maskintilsyn nærmere afgrænset fra det almindelige Fabriktilsyn, saaledes at det i Tvivlstilfælde er overdraget Direktøren for Arbejds- og Fabriktilsynet at afgøre, om en Bedrift eller et Anlæg skal henhøre under Fabriktilsynet eller under det kommunale Tilsyn.

Med Hensyn til den nærmere Beregning over de Udgifter, som kunne paa-